

letnih dohodkov. Podružnici St. Severinovega društva se je dalo 500 K za ženo južino.“ Župan je po sklepu sam dejal: „No, ta južina je tudi rešena!“ Ko so prišli nižje avstrijski župani na Dunaj, pogostila jih je občina in je to davkopalčevalce 20.000 K koštalo. Leta 1907 je izdala dunajska občina za prehranje vboge šolske dece 100.000 K, za slavnostno žretec pa v istem času 366.000 K. Ko so prosila razna koristna društva za podporo, odgovorili so klerikalci, da občina „nima denarja“. Vendar pa so dovolili za jubilejsko razsvetljavo mesta 300.000 K. Cesar sam je želel, da bi se ne prijevalo slavnosti, marveč, da bi se raje denar v dobrodelne namene porabil. Ali Luegerjanci so nasproti cesarjevi želji porabili ta denar in posledica je bila, da je umrlo 4 oseb v množici, ki si je ogledala razsvetljavo. Ko so pričeli klerikalci na Dunaju s svojim gospodarstvom, bilo je na Dunaju okroglo 110.000 zarubljenih; 29.000 rubežev se ni moglo izvršiti, ker dotičniki niso imeli ničesar, kar bi se dalo zarubiti. Leta 1906 pa je bilo že 463.000 zarubljenih, torej 4 krat toliko. Torej raste pod klerikalno vlado na Dunaju revščina na grozoviti način. To so plodovi črnega gospodarstva. Le posamezniki se grejejo v Luegerjevem solncu, ljudstvo pa plačuje v plačaju in vpije „Hoch Lueger!“

Kaj pravijo Srbij! Nekemu češkemu listu se je te dni iz Belgrada pisalo: „Srbija le obžaluje, da se je sploh sklepala kakšna trgovinska pogodba z Avstro-ogersko. Srbija bi bila vesela, ako bi ne imela nikakoršnih zvez z Avstro-ogersko. Vsak pametni avstro-ogerski državljan bi bil seveda tudi vesel, ako bi ne imeli nikakoršnih zvez s to državo kraljemorilcev. Torej: naši poslanci naj se postavijo na stališče, da nočajo nobene pogodbe s Srbi. Pa bo vse dobro:“

Srbija, Črnagora in Avstrija. „Freie Stimmen“ so dobole iz Beligrada sledči izvirni dopis: Vkljub zatrjevanju, po katerem sta Srbija in Črnogora mirni, napreduje njih oboroženje prav naglo. Prvi oddelki (Aufgeber) srbske armade stoji popolnoma v orožju. Drugi oddelek se izvežba. Tretji oddelek (ednak našemu „Landsturm“) je dobil povleje, da se može ne smejo iz svojega bivališča odstraniti. Tekom zime bodo srbska armada oborožena z modernimi kanoni (Schnellfeuergereschütz). Strokovnjaki izjavljajo, da so ti kanoni izborni. Moštro je po kratki vaji že 10 strelov v 20—25 sekundah oddalo. Vsaka kanona dobi strelja zo 500 strelov. Potrebne konje se nakupi na Ruskem. Dosej se jih je nakupilo že čez 6000. Ravno tako napreduje tudi osnovanje nstaških čet (Banden); baje dobivajo li ustaši svoje orožje od srbskega vojnega ministra. Te čete hočejo obmejno prebivalstvo v Bozniji prisiliti, da se pridruži ustaji proti Avstriji. Voditelji v Belgradu pač še ne vejo, kaj bodo sklenili. Kmetsko srbsko prebivalstvo pač ni posebno za vojsko navdušeno. Govori se, da daje Angleška Srbom denarna sredstva za oboroženje. To ni izključeno, kajti vsakdo vede, da je Srbija vsled domače korupe na beraški palici. Vojska bi imela za posledico popolni gospodarski polom na Srbskem, vkljub angleški pomoči. Mirnejši je položaj v Črnigori. Dežela je zavarorana z gorami in se tedaj vojaške korake lažje zakrije. Mobiliziralo se je doslej le brigade ob meji Hercegovine in sand-

žaka Novibazar. Črnogorska armada bi se v potrebi prav hitro mobilizirala. Na platoju ob Lovcu so postavili Črnogorci težke kanone. V splošnem bi postavili Srbija in Črnogora lahko 250.000 do 300.000 mož v vojsko. Da bi le naši vojaški krogi ne spali. Kajti zna se zgoditi nakratka udarec nasprotnika. In ako bi nasprotnik začetkom parkrat zmagal, potem bi se dvignilo ustaško ljudstvo. Položaj bi bil potem veliko bolj nevaren.

Krvava Rusija. Naši prvaki se vedno navdušujejo za „sveto“ Rusijo. Kakšne so tamošnje razmere, dokazujejo sledče številke: Vislice imajo na Ruskem vedno veliko opravila. Januarja tega leta je bilo na smrt obsojenih 116 oseb, februarja 122, marca 184, aprila 106, maja 217, junija 131, julija 161, avgusta 148, septembra 118, oktobra pa 178. Skupno se je torek v času od januarja do oktobra 1.481 oseb na smrt obsmrdilo. Te odsodbe imajo večinoma politične vzroke. In taka krvava država naj bi nam bila vzor? S tako barbarično državo naj bi se vezali? Ne, ljubljanski Hribar naj le romi v Petersburg, mi smo veseli, da živimo na Avstrijskem.

?? Ali že imaš ?? v prvem letu priljubljeni Štajerčevi kmetski koledar?

Po pravici ti povemo, da takega koledarja za tako nizko ceno sploh več ne dobiš. Premisliti moraš, da obsegata koledar

12 slik,
cesarjevo sliko,
mnogo gospodarskih člankov,
in pesen in povestij,
ter vse drugo potrebno.

Kupi ga hitro,
da ga še dobiš. Košta te samo
60 vinarjev
s poštnino vred pa 70 vinarjev. Ako
jih kupiš
10 komadov,
dobiš enega zastonj.

„Branimo mejo!“ (izvirni dopis)

Sv. Duh pri Lučah.

„Branimo mejo“ — piše „Slov. Gospodar“ 10. t. m. in laže, da naseljujeta nemški „Schulverein“ in „Südmärk“ tukaj protestantske kmete iz Prusije. To je laž, od tega mi nič ne vemo. Pač pa nam je znano, da je vsa ta naša pokrajina preplovljena od kranjskih meštarjev, ki si želijo naših gozdov in porabijo vsako priliko, da bi posestnikom njih gozdove odsleparili. Tako je neki tukajšnji posestnik, skoraj 80' letni mož, svoje posestvo, ki meri nad 200 oralov z lepimi gozdov z inventarjem vred (ki je sam

To mnenje in to svarilo cesarja na duhovništvo je pač dovolj jasno. Katoliški duhovniki naj ne motijo ljudski mir, oni naj ne zlorabljajo svoj poklic v namen, da povečajo politične strasti, temveč naj pridigujejo edinost in ljubezen in versko hravnost in spoštovanje postave. To je cesarjeva volja! Katoličani, ako hoče kakšni duhovnik v spovednici ali razpriznice glede posvetnih in političnih stvari na vas vplivati, spominjajte se cesarjevih besed; ako se duhovnik v vašo hišo in družino vsili, da bi tam svoj vpliv v strankarske namene zlorabljaj, pokažite mu z besedami vašega cesarja vrata! Zlate cesarjeve besede pa naj bi bile napisane kot hišni blagoslov na vsakih durih, kot varstvo proti hudemu duhu neslogi.

„Dorbote“.

cenjen na 7.000 K vrednosti) neki kranjski družbi prodal. Mož je mislil, da proda posestvo za 18.000 goldinarjev. Dobil je pa 18.000 kron. Torej je dobil sa posestvo, ki meri čez 200 oralov (gozd!) brez inventarja le 11.000 kron. Kranjski kupci so gozdove popolnoma posekali, inventar v vrednosti 7.000 K porabili in na zemljišče od neke hranilnice 20.000 K vzeli. Ali je to poštena kupčija? Kakšno ime zašljajo takí kupci? Ta kupčija se je zgordila v gostilni neke sorodnice dotočnega kmeta; v zahvalo za meštarjenje se je dobito mastno svinjo. — V nekem drugem slučaju je bil žrtev iste kranjske družbe neki pijači udani posestnik in lastnik najlepšega gozda v naši občini. Po pogodbah, ki sploh niso bile izpeljive in ki so nasprotovale ustremem pogovoru, vezala ga je ta čedna kranjska družba tako, da je izgubil skoraj vse svoje premoženje. Medtem ko je štelo njegovo premoženje pred 30. leti najmanje 50.000 K, rešil bode zdaj morda še kakšnib 10.000 K. Tudi v okolici so bili posestniki vedno osleparjeni, ako so imeli opraviti s kranjskimi kupci. „Branimo mejo!“, to je pravilna beseda, ali vprašati je: proti komu? Kadar bodojo naši gozdovi posekani in bodojo tuji kranjski kupci z napolnjenimi žepi zopet v svojo domovino odhajali, kadar bodo tukajšno prebivalstvo moralo gospodariti na izsesanih zemljiščih in bode prišlo vsled tega v pogubo, kajti davki bodojo ostali isti, dohodkov pa ne bodo nobenih, — takrat bodo ljudstvo izpoznało brezvestne kranjske „prijetelje...“ Ako se Nemci kje naseljujejo, potem to gotovo ni nobena nesreča. Modra cesarica Marija Terezija je naselila Nemce na Ogrsko med nekultivirani narod. Še danes po 150. letih živijo ti Nemci na Ogrskem in njih gospodarstvo se prav ugodno od onega madžarskih domačinov razlikuje. Torej bi tudi za naše pokrajine ne bila nikakoršna nesreča, ako bi se tu Nemci naselili, kakor joka in tarna „Slov. Gospodar“: Le naj se naseljujejo pridni, delavni nemški kmetje. Gotovo je to bolje, kakor da bi kranjski židovi nas za naše gozdove osleparili in jih posekali ter s tem našo pokrajino revščini izročili.

„Stajere“, ljubi naš list, potrej slovenskemu posestnikom, da naj se ne menjijo za narodnostno gonjo. Pač pa naj se držijo besede: Varujte si gozde!

Dopisi.

Iz Ruš. Ljubi „Štajerc“, dosti si jih že pokrtači; tudi pri nas v Rušah, je silno potrebljeno, pokrtačiti te liberalne viteze, ki so že tako revni, da si ne morejo kurila kupiti, da so se pri občini izprosili, da ne zmrznejo skozi zimo. Pa kaj si hočejo drugi delavci in rokodelci, ki nimajo svojih gozdov in planin, in povrh še slabo plačilo, pa morajo si kurila kupiti, ker krasti ne smejo in tudi ni častitljivo. Pa če ne bo drugače, pa bodo prisiljeni. Tako naj vse liberalni učitelji kompetirajo v Ruši; tukaj dobijo dobro plačilo, prosto drvo, da se bo vsak lahko svojo gospodarstvo oddržal. Če to ne bo zadostni, bodo še dobili dobro hrano, in nazadnje še uniformo, da bodo še lažje s svojimi trebuhii prevzetno hodili. Kdo mora to priskrbeti ko samo revni davčarji, ko si že skor živež ne moremo priskrbeti; učiteljem pa dobro plačilo in še drva povrh. To pa moramo, hočeš ali nočeš, moraš; oh Ruše, kam so prišle, lačen vran mora sitega futrati; to dela liberalna občina, ki gleda na revne delavce. In to je žalostno, in v nebo vpijoče!

Več Rušanov.

Sladkagora. Štejemo si v dolžnost ti poročati, da se bližajo pri nas viharne občinske volitve. Naša dva č. g. župnik Krajnc in kaplan Jurko se že pripravljata, kakor da bi bilo treba podpreti „Port Artur“. Prepisala sta si že volilni imenik, da je potem č. g. župnik pretuhalt v svojem spanju, kdo bi bil ja pristni klerikalec, da bi se iz teh sestavil obč. odbor in bi potem iztrebili iz občine vse njemu dozdevne „liberalce“ in „Štajercance“, kakor je razvidno iz dopisa od Sladkogore v štev. 49 „Slov. Gospodarja“. Tam se piše, da se iz „Štajercanc“ ne bodo prepirali, pač pa se bojijo liberalcev; no nek strah pa le imajo; ter se prodajalec vžigalic dosedaj in naš župan še sili v ospredje to je pa nesramna laž, ker še on do danes ni ničesar agitiral, ker on je priprsti kmet in ne

Cesar katoliški duhovščini.

Ob prilikih velikih vojaških manevrov v Aradu leta 1882 predstavili so se cesarju med drugim tudi duhovniki raznih ver. Ko so prišli katoliški duhovniki, odgovoril je cesar na njih pozdrav tako-le:

„Rad sem sprejel med manevrom, ki me je pripeljal tu-sem, po možeh svete cerkve zastopane aposteljne miru. Z veseljem ponajljam pri tej priložnosti, da sme katoliško duhovništvo vedno na mojo milost računati. To pa zlasti, ako bodo to duhovništvo v tradicijonelnem duhu svojega svetega in mirnega poklica se odstranilo od strasti politične gativljenja. Duhovništvo naj zadrži ljudstvo pred narodnostnimi in verskimi boji. Držite se tega načela in moja milost vam bodo gotova.“

pozna nobene stranke ter stoji na strani kmetov ter ga že bomo v njegovo čast za njegovo zasluge še zopet volili. Naš č. g. kaplan Jurko je že okoli desetkrat „kompetiral“ za župniški prestol, pa brez uspeha; zdaj je kompetiral za obč. odbornika, mogoče da pride za podžupana in naš č. g. župnik — za župana; potem se ne bo več pisalo županstvo ampak „tretje Marijino društvo“ v Sladkigori. Č. g. župniku svetujemo, da naj gre rajši drve cepit, kakor da volitev študira, da ne bo njegova kuharica ves plot iz vrta zažgala, katerega smo mi farani dragu plăčali. Mi trezno misleči kmetje in volilci, kateri se v bedi in z delom v potu svojega obraza za naš kruh in naš obstanek borimo, se bodemo na dan volitve vsi združili v edno stranko, da si izvolimo neodvisne može, ki bodo le naše kmetske zadeve zastopali. Pa žali Bog je še naših kmetov zaslepljenih, ki so se dali v klerikalne verige zapeljati, kojim je vse samo za čast, da se sme župniku prikloniti in mu roko poljubiti, č. g. kaplanu pa polno vrečo zbirce nasipati ter prepotrebni nemški poduk v šoli braniti. Za te zasluge si ti zaslepljeni hočejo pridobiti nevenljivi venec, za katerega se potegneta letos tu naša crkvena podružnična patrona sv. Mihael in sv. Benedikt v osebi našega č. g. župnika Krajnca. Neki tukajšnji nesramni in klerikalni dopisnik je poročal v zadnjem „Slov. Gospodarju“ da smo pokopali po domače rajniša da bodo zdaj same krone; no ti ljudje še naših rajnih ne pustijo v miru, sram jih naj bo, posebno ker je bil velik vbožec je toraj moral zavoljo uboštva in revščine umreti, namesto da bi za vboge skrbeli, jih še po smrti zasmehujejo. Taki ljudje se silijo v ospredje v občinski odbor!

Iz zgorne Radgone. Slavno uredništvo „Štajerc“ v Ptiju! Prosim tudi jaz za mali prostorček v Vašem cenjenem listu. V ponedeljek dne 14. t. m. grem po opravkih iz mesta mimo gostilne Karbaš, v gorni Radgoni. Zaslišim naenkrat veliki hrup, kateri je prihajal iz navedene gostilne. Mislim si, tukaj je nekaj posebnega in vprašam zunaj stojecega moža: kaj pa imajo tukaj? Reče mi, da je danes seja okrajnega zastopa! ... Jaz nikdar „prefein“ grem noter in kaj zagledam? Okrajni načelnik sedi pri prazni mizi in sline požira. Vendar se ga usmili neki sotlar in naroči liter vina in videoč, da okrajni načelnik rad vince pije, prigrizniti pa nič ni imel, se ga spet usmili in naroči, ker drugo ni bilo za dobiti, safalade. Dobro je bilo; svede pride račun in tega se je pač ustrahl navedeni načelnik in pravi: g. župnik Kunci od sv. Jurja na Šavnici so odišli, jaz tudi moram iti! In šel je nemoč se za račun ... To je tudi lepo: piti in jesti znajo ti klerikalci na račun drugih, ali kar je drugo potreben, tistega ne.

V sevidoci.

Vojnik. Ker je bivši učitelj A. od Ogrizeka, sedaj župnika v Dramljah, odškodnino za veliko mu storjeno škodo zahteval, se je Ogrizek še predzrnil, učitelja zavoljo tega pri sodnji tožit. A čudno, dočim je bila obravnavna na 23. novembra t. l. ob 10. uri odredjena, prikazal se je Ogrizek ves plašen pol ure pozneje, menda je sam rad hotel kontumaciran biti, da bi se potem po svoji sveti navadi tem lože izgovarjal in zavijal, da je zamudil; pa po naključju še ni bil poprej klican. Ko navidez hitro prisopih, gre on sam naravnost v uradno sobo. Ker pa je bila cela zadeva premnogih, vnebopijoših krivic sodniji že razložena in dokazana, slišal in našel je zagrizeni Ogrizek to, kar je on kot „samovladar“ iskal. Konečno mu ni druga preostajalo, nego svojo tožbo preklicat, vse troške poravnati, ter se s tem še neprjetnejšega rešit. A bežal je potem od sodnije in po mestu, kakor da bi ga bili sršeni opikali. Ni čuda, da je Ogrizek že od prvega prihoda v Dramle do danes v vedno več homatijske zabredel, kar je občezzano.

Razvanje pri Hočah. Dragi „Štajerc“, kakor sem bral po 2. decembra t. leta, v „Marburger Zeitung“ in tudi v tvojem precenjenem listu, se mi prav srce veseli da so na vseh krajih našega visokega vladarja Franc Jožef I. 60-letni jubilej tako lepo obhajali, ker pač ne dočakamo ne mi pa tudi ne naši otroci takega dneva več ... Tudi mi v naši občini smo mislili prav slovensko ta 60-letni jubilej našega milrega vladarja obhajati. Namenjeni smo bili na dan 2. decembra, se v našo crkvico sv. Mihela h božji službi podati,

namreč: naši gospodi učitelji s šolarji, občinski in šolski svet, občinski zastopniki z našo požarno brambo, in bi nas bili tudi naši godci pri tej slavnosti, od hiše našega gosp. obč. prestojnika do šole, in potem v cerkev spremili. Ali kaj se je zgodilo? Na 30. pr. meseca nam je bilo celo veselje, s katerem smo se pripravljali, v odzetu, ker nam je naš gosp. župnik Grušvnik naznačil, da ne dobimo mašnika, kateri bi nam na ta dan sveto službo božjo v naši cerkvi opravljal; če je prav enemu gosp. kaplanu en teden pred mašo plačana bila, reklo se je, da moreta 2 gospoda v hočki cerkvi in eden pri sv. Miklavžu sv. mašo brati. Pa to je bilo menda le zato ker je naša občina nemška, in sv. Miklavža večinoma slovenska, in to je bilo za naše gospode s črnim frakom veselje, da so nam pa enkrat hrbet pokazati mogli. Naš gospod šolski načelnik in občinski predstojnik M. Pukl se je z našim očiteljstvom pogovoril in so bili naši šolarji in šolski svet, za dan 2. decembra v šolo povabljeni; in nas je tam naš gospod nadučitelj Atzler prav prisrčno pozdravil, in dal besedo našemu učitelju gosp. Legatu, kateri je šolarjem prav zanimivo ta visokopomembni dan na srce položil. Potem so nam zapeli šolarji našo ljubo nemško cesarsko pesem. Naš šolski načelnik se je lepo zahvalil pri gosp. učiteljih in tudi prav lep govor na šolarje držal, ki ga je potem s trikratnim „Hoch“ na našega Franc Jožefa sklenil, in še potem šolarje v njegovo hišo povabil, da jih tam postoti, za kar mu gre vsa hvala. Opravili pa smo slavnost, čeprav brez maše. — Razvančan pa v oči dobro poznano.

Iz Ragoznice. Neki dopisun je bajebolehal na telesu in na duši, ker obžaluje da „nemčurjev“ na tem svetu ni. Ker me je v svojem listu napadal, sem mu očital, da je lažnik. Pa je tudi ubogi na duhu, ker je bil zadnji dopis iz Žabjaka lažnjiv. Sedaj pa kot resnicoljub piše iz Ragoznice resnico, da sem Nemcem prijazen. Opomnim s tem: ako ti nisi narodom prijazen, tedaj ne spolnjuješ zapovedi božjih, tedaj si odpadnik svete katoliške vere in to bi bilo žalostno. Temu možičelnu bi trebalo mazila, da bi prej ko slej okrevl od svojega dušnega spanja. Jaz mislim, da kod lovec še ima kaj masti od vrabcev, jaz pa dodam še za en polži rok komarjeve masti: s tem skupaj ga iz bratovske ljubezni namažem, če pa to ne bo nič pomagalo, pa naj vzame njegov oče palico ... Med drugim mi tudi omeni še ob prilikah več pisati. Jaz tedaj prosim da vse omeniš in pišeš kar znaš. Ker potem zamoremo po tej krivi poti priti na pravo pot, ki pelja v tisti kraj, kjer je sveti raj! A. H.

* * *

Bistrica v Rožni dolini. Komur še ni bilo javno duševno sorodstvo med „Š-Mirom“ in gospodom Horvatom v Loki, ta naj hitro zadnjo „Mirovo“ številko čita. V tej izliva ta list pod kriko nekega posestniškega sina iz Pasjeveri svoj žolč nad onega Bistrčana, ki je Horvata v naprednih listih za ušesa prijel in mu resnico povedal. Ali v celi občini ni človeka, ki bi bil le za polovico tako nesramen kakor „Mirovi“ dopisuni. To je čisto ton iz lepega časa, ko je bil „Mir“ iz same poštenosti nekaj mesecev v Ljubljani. Gospod Horvat je lahko na tega „specija“ kod nadučitelj ponosen. Mi pa se veselimo, da so naše dosedanje trditve vsled „Mirovega“ psovanja dokazane, zagotovimo, da živimo drugače popolnoma prijetno, kakor vso oni, katere je „Š-Mir“ tekom zadnjih let s svojim blatom ometavel. Ako pa ti prvaki celo grozijo, potem je to njih stvar, ako se hočejo osmešiti. Mi naprednjaki se požvižgamo na te grozne.

Iz Jesenic na Gorenjskem. Vsak po svojem, Bohinje pa s svedrom, je stari gorenjski pregovor, česar se pač naši jeseniški duhovniki prav pridno poslužujejo. Ra kaž ne, saj so neumejni gospodarji na Jesenicah in dokler jih bode podpirali ubogi zmuceni tovarniški delavec z svitlimi kroncami, bode gotovo ta gospoda popolnoma zadovoljno živel. Duhovnik ne orje in ne žanje, pa vendar živi tisočkrat bolje, nego vsak kmet, uradnik, delavec, obrtnik. Da pa več v nesito malho pade, je treba seveda ustanoviti kako „moderno šparkaso“, „Krekovo konsumno društvo“, „Streikverein“, „Ajmoht“, „Teater“

tem na pomoč pa še Marijino društvo. Vse to imamo na Jesenicah in le v zabavo naših blaženih gospodov in radi svitih kront! — Za enkrat se hočemo zabavati samo z našim teatrom v kat. delavskem društvu. Pred več leti je previdil naš učeni mož in župnik Janez Zubukovec, da je potreba ubogemu izmuzganemu delavcu na Savi, boljše starostno zavarovanje, saj toliko da bode imel delavec na stare dni pusto stanovanje in po dnevu prosta luč. Radi tega je postavil on na Savi veliki katoliški delavski dom, v katerega sedaj za enkrat zahajajo mladeniči, delavci, modrijani, učenjaki obojnega spola in se posvetujejo, kako bodejo Jeruzalem razdelili in veliki tempelj razrušili, nad katerem bode smerdakava smrtna pesem zapela!! — Vrh tega so pa v temu blaženemu tempelu, vsako nedeljo in praznik razne pobožne predstave, pobožne pravim na odru in ne pobožne pred odrom. Pred predstavo pa pride abstinent dr. Krek iz Ljubljane, da si razlike malo žolca nad tovarniške prihomterje! — Ves ta šmom pride potem v „Slovenca“ i tam lahko bereš, kako je bilo fajn z ukradeno godbo delavcev! — Ja pa ubogi trpin, izmognani delavec, ti si še takoj neumen, da v temu slabemu času, raje pusti stradati trojo družino doma, da imaš le kronco za škofove zavode, ti imaš kronco za papeža, za domačega kapelana in župnika, samo da bode tvoga duša gorka v nebesa prišla!! — Ali ti ni doveljako pošteno in pobožno živiš? Ali ti ni doveljako obiskuješ vsako nedeljo službo božjo? — Ali res misliš, ako se ne bodeš farja za frak držal, da padeš z njemu vred naravnost v brezno, koder bode večni jok in škripanje z zobmi? Vse to ti ne bode nič pomagalo! — Za toliko in toliko krono bodeš v letu samo lažje in toliko in tolikrat bodejo tvoji nedolžni otroci stokali in jokali od gladu, katerim ne bodeš mogel kupiti kruha v tvoji bolezni in nesreči! — Tempelj jeruzalemski bode pa razdjan in otihnile bodejo potem tudi v njemu besede: veselite se z veselimi in žalujte z žalostnimi. Amen.

0 pretakanju vina.

Letošnje suho in toplo vreme o trgovci je zelo pripomoglo, da je grozdni mošt v kratkem času povrel in se vsled tega tudi prej učistil nego druga leta. V nekaterih krajih se pritožujejo, da so mošti celo prehitro dovršili burno vrenje in da nimajo več sladkega vina, po katerem se pogostoma poprašuje.

Za ono glavno, kar se mora zvršiti v vsakem moštu t. j. da povre sladkor v alkohol, ki ostane v vinu, in v ogljenčevu kislino, ki uide v zrak, poskrbelja je narava sama z blagodejno svojo toploto, nas pa čaka drugo velevažno opravilo t. j. pravočasno in pravilno pretakanje. Kakor hitro se je gošča polegla na dnu soda ali se je mlado vino učistilo, treba je, da ga presnameno žije, to bodi pravilo za vsakega vinorejca. Zdravo, mlado in povreto vino se mora nčistiti v drugi polovici novembra, kvečem do konca decembra; če se ni, lahko računamo, da imamo opraviti s prehlajenim, nepovretim moštom, z bolnim mladim vinom ali s takim, ki se je že učistilo in so se droželi same ob sebi vzdignile ali pa se je sod stresel. Kedaj naj se ga pretoči, ni možno reči natančno, kajti nekateri mošti se učistijo poprej, drugi zopet pozneje; pretočiti pa ga moramo najprvo kvečem do konca januarja. Dokler se ni učistilo in je drugače zdravo, naj se ga pusti na miru. Če je še kalno in sladko, naj se na primeren način ogreje in poskrbi, da povre popolnoma, ker le tedaj se bo popolnoma učistilo, ko konča vrenje ali pa se tako shladi, da ne more vreti dalje.

Drožje in drugo, ki se je izločilo iz mladega vina in sesedlo se na dnu soda, je taka tvar, ki vinu ne more koristiti, ampak le škodovati. Drožje same na sebi so stvar, podobna beljak, ki se ne da ohraniti v vodi in tudi v vinu ne, ampak le v alkoholu in nekaterih drugih kapljicah. V takih zmeseh, kakor je vino, ki ima v sebi le primeroma malo alkohola in mnogo vode, se pa drožje razkroje ali gnijejio in v vinu se izcimijo nato razne bolezni in napake. Posebno v takih letinah, ko je treba mnogo žveplati in ni pred trgovijo dež zadostno opral grozda,